

Indhold

Ung journalistik med holdning - side 4

Projekt »Medietimen« giver skoleelever chancen for at formidle deres synspunkter gennem alle typer af professionelle medier

Faglig selvtilid skal genopbygges - side 7

Efter 36 års borgerkrig må fagbevægelsen i Guatemala begynde helt forfra - LO og FTF har startet et uddannelsescenter, som skal bidrage til processen

Det handler om at overleve - side 10

Den frie serbiske fagforening i Serbien - Nezavisnost - har lige så svært ved at holde på medlemmerne som den statsstyrede og Milosevic-tro fagbevægelse

Mødre mellem to kulturer - side 11

Isolerede flygtninge- og indvandrerkvinder skal støttes i rollen som forældre - Hvordan det kan gøres, fortæller Inge Ernst fra AOF Horsens om i Månedens indlæg

Så er der filmfestival i Helsingwood

Helsingør omdøbes midlertidigt til »Helsingwood«, og stjerneglimmeret drysses ned over LO-Skolen, når LO's ungdomsprojekt Mindscope for første gang inviterer unge fra fagbevægelsen til filmfestival i weekenden 31. maj-2. april.

Formålet er at se nærmere på filmmediet og den måde, det påvirker os i hverdagen: Hvordan vi gerne vil være, hvordan vi vil leve vores liv, og hvad vi drømmer om. Et særligt tema på festivalen er filmens tendens til at iscenesætte kønnet i en grad, som det aldrig er sket før. Men harmonerer filmens ikoner med vores personlige opfattelse af vores køn og de muligheder, det giver? Det er et andet af de mange spørgsmål, der skal diskuteres i løbet af den tre dage lange festival, som foregår under overskriften »Don Juaner & divaer mødes i Helsingwood.

Deltagerne kan vælge mellem fem forskellige workshops, som går i dybden med forskellige filmgenrer - fra »Film Noir« og Science Fiction til dokumentar, serier og reklamer.

Desuden kan deltagerne møde en stribe af Danmarks kendteste filminstruktører, som vil fortælle om deres forhold til filmmediet og -branchen. Det er blandt andre *Helle Ryslinge*, *Lotte Svendsen*, *Lone Scherfig* og *Joakim Hamou*.

Alle unge under 30 år, som er medlemmer af et LO-forbund, kan tilmelde sig filmfestivalen - helst inden den 20. februar 2000.

Nye i Mindscope

Mindscope har efter årsskiftet ansat en flere nye medarbejdere, som skal være med til at føre det store millennium-program for år 2000 ud i livet. De nye navne er *Johannes Lundsfryd Jensen*, 25 år og fra DSU's landsforbund, *Heidi Fredericia*, 23 år og tidligere medarbejder i T.I.B, samt *Jakob Lykke*, 31 år og fra SID, som har gennemført Grænseland hold 2.

Forårets visionsfront hedder »Vi stormer højborgen«, og målet er at gøre 1. maj år 2000 til en mærkedag med klare »unge« fingeraftryk. Alle gode ideer kan bruges, og der er

præmier til dem, der kan udtænke det koncept, som kan »vælde talerstolen« på fagbevægelsens internationale dag. Det forberedende arbejde skal laves i weekenden 3.-5. marts, og det er på Esbjerg Højskole, det foregår.

De heldige vindere inviteres med til et besøg på TUC Organising Academy i England, hvor man ved alt, hvad der er værd at vide om medlemsrekruttering.

Mediehøjskole

Medlemshvervning er en ny aktivitet i fagbevægelsen, som Mindscope har engageret sig stærkt i. Hensigten er, at unge også skal kunne se sig selv i de procedurer, som planlægges for det fremtidige rekrutteringsarbejde.

Der bliver tale om et samlet kursus, som deles op i flere forløb med start i marts.

Mindscope kan også tilbyde interesserede unge et 18 ugers ophold på Esbjerg Højskoles mediehøjskole fra 5. marts. Deltagerne får mulighed for at prøve at arbejde som journalist eller radio- eller TV-tekniker.

Sideløbende med de praktiske øvelser går deltagerne også bagom nyhederne for at diskutere presseetik, arbejdsmetoder og pressens rolle i samfundet.

For nærmere oplysninger kontakt Mindscope, tlf. 75 45 44 97 eller [e-mail: mindscope@mindscope.dk](mailto:mindscope@mindscope.dk)

Fokus på »fremtidens gyldne trekant«

Plakatsøjlen

Byen Aalborg bliver hjemsted for en af forårets store konferencer om nytænkning og udvikling på uddannelsesområdet.

Det er Danmarks Lærerhøjskole i Aalborg, Videntcenter for Læreprocesser ved Aalborg Universitet og Aalborg Seminarium, der er gået sammen om en fælles 3-dages konference om en af det 21. århundredes helt store udfordringer. Det gælder om at styrke samfundets evne til Innovation, Kompetenceudvikling og Læring, som af arrangørerne betegnes som »fremtidens gyldne trekant«.

Konferencen finder sted i dagene 10.-12. april i Aalborg Kongres & Kultur Center, og formålet er at formidle så stor viden som muligt om disse centrale emner på tværs af institutionelle barrierer. Derfor håber arrangørerne på bred deltagelse fra organisationer, erhvervslivet, skoler, daginstitutioner

m.v., der interesserer sig for kompetenceudvikling i hverdagen.

Konferencen henvender sig også til beslutningstagere i det politiske og kulturelle liv.

Blandt de mange indledere, der er inviteret til konferencen, kan nævnes: Professor Ole Thyssen, København, professor Henning Jørgensen, Aalborg, professor Lars Qvortrup, Århus, direktør Kim Møller, Oxford Research, professor Thomas Ziehe, Hannover, og musikeren Peter Bastian.

Prisen for at deltage i den 3-dages konference er 2.200 kr., hvortil kommer overnatning og transport. Tilmelding kan ske til Aalborg Turist & Kongresbureau, tlf. 98 12 63 55 eller på hjemmesiden www.vcl.auc.dk.

Kvindedag 2000

Plakatsøjlen

I anledning af den internationale kvindedag 8. marts 2000 inviterer LO til en stor konference om ligestilling på tærskelen til det ny årtusinde.

Konferencen finder sted i Gl. Dok Arkitekturcenter, Strandgade 27 B i København, hvor en række kønsforskere og politikere vil gøre status over de resultater, der er opnået på ligestillingsfronten. Desuden fremlægges et bud på en helt ny generation af ligestillingsstrategier.

Der bliver desuden en paneldebat bl.a. med LO's næstformand *Tine Aur -*

vig Brøndum, som også afslutter konferencen med at præsentere sine visioner for fremtidens fagpolitiske arbejde med køn og ligestilling.

Blandt de indbudte forskere kan nævnes *Elisabeth Møller Jensen, Jytte Larsen, Helle Holt, Agi Csonka og Sanne Udsen.*

Tilmelding til konferencen skal ske senest den 25. februar ved henvendelse til Karin Nielsen, LO, Rosenørns Allé 12, 1634 København V., fax-nr.: 35 24 63 03.

Bistandsmodtagerens sofa kommer på museum

Plakatsøjlen

Arbejdermuseet har i samarbejde med Foreningen Socialt Boligbyggeri, Nationalmuseet og Københavns Bymuseum lavet en grundig undersøgelse af tre boligkarreer i Københavns nordvestkvarter. Det er Gravervænget, Møllerlodden og Ringertoften, hvis historie fra 1930'erne og frem til nu kan ses og opleves på museet i Rømersgade.

De nye ejendomme blev opført for at afhjælpe den store boligmangel i mellemkrigsperioden. Der blev bygget arbejderboliger efter tidens høje idealer med masser af lys og luft - og det var et stort fremskridt sammenlignet med spekulationsbyggeriet i de gamle brokvarterer.

Men efter besættelsen blev lejlighederne hurtigt for små, og lønmodtagerfamilierne flyttede ud i nye og større boliger i forstæderne. Nordvestkvarteret blev i stedet et område præget af mange enlige, førtidspensionister og arbejdsløse med lav social status, dårlig økonomisk formåen og en ræk-

ke misbrugsproblemer.

Udstillingen på Arbejdermuseet viser også den nyeste udvikling i området. Efter en omfattende byfornyelse er der gennemført et kvartersløft, hvor lejligheder er slået sammen og boligstandarden forbedret betragteligt. Det betyder, at nogle af de tidligere beboere har fundet andre steder hen. Men bistandsmodtagerens sofa kan nu ses på Arbejdermuseet.

Den spændende udvikling i bolig- og leveforholdene før og efter renovationen skildres i udstillingens katalog, der kan købes i bogbutikken for 99 kr.

»København NV« åbner den 15. marts og varer frem til den 30. juli. Den daglige åbningstid er kl. 10-16, dog har museet lukket hver mandag bortset fra juli måned.

Nærmere oplysninger ved henvendelse til Arbejdermuseet, Rømersgade 22, København K., tlf. 33 93 25 75.

Kommende aktiviteter

Plakatsøjlen

22/2	U-landsseminar for fagbladsjournalister hos AIF
23/2	Ligestillingsrådets konference om mænd på Christiansborg
8/3	LO-ligestillingskonference i Gl. Dok Arkitekturcenter
14-15/3	LO-amtskonference på Højstrupgård
15/3-30/7	Særudstillingen »København NV« på Arbejdermuseet
27/3	Flygtninge/indvandrerkonference for LO-amterne på Odense Congress Center
10-12/4	Konference om Innovation, kompetence og læring i Aalborg Kongres & Kultur Center

A/S A-Pressen

Mediehusets ny skoleprojekt giver eleverne chancen for at formidle deres synspunkter gennem alle typer af professionelle medier

Ung journalistik med holdning i »Medietimen«

Det er en myte, at skoleelever hellere vil underholdes af computerspil og docu-soap på TV end tage aktivt del i samfunds- og kulturdebatten. Det viser erfaringerne fra Mediehusets nye IT-baserede skoleprojekt »Medietimen«. De deltagende skoleelever skal som led i projektet tage stilling til et aktuelt emne. De får stillet tekniske og journalistiske ressourcer til rådighed, så de kan indsamle viden om emnet og formidle deres synspunkter på en måde, så det er til at forstå.

Da Mediehuset rummer fem aktive nyhedsmedier (avis, ungdomsmagasin, radio, TV og Internet), har eleverne mulighed for frit at vælge det medie, de helst vil arbejde med. De færdige artikler, video- og radioindslag og internet-bidrag lægges alle ud på projektets hjemmeside www.medietimen.dk.

LO's ungdoms- og mediepolitik

»Medietimen« ligger i forlængelse af

LO's ungdoms- og mediepolitik. Det drejer sig om gennem en særlig indsats at give de unge lysten og modet til at diskutere aktuelle samfunds- og kulturspørgsmål, lære dem at formidle deres synspunkter og give dem adgang til de professionelle medier.

»Medietimen« vil dog også gerne bringe elevens journalistiske produkter længere ud. Derfor lægges der op til et samarbejde med andre professionelle medier, der vil lægge spaltepads og sendeflade til de unge stemmer. Foreløbig er der etableret et samarbejde med bl.a. Danmarks Radio, ungdomsmagasinet Tjeck og Dagbladet Aktuelt. Men andre vil være oplagte samarbejdspartnere – f.eks. DSB-bladet Ud & Se, Samvirke og en lang række fagblade.

IT i skolerne

Eleverne skal i stor udstrækning bruge IT i projektet. På internettet skal de søge oplysninger og selv lægge doku-

menter ud, og gennem de elektroniske konferencer skal de informere hinanden om deres arbejde.

Derfor er Undervisningsministeriet også involveret i projektet, og ministeriets fagkonsulenter følger projektføreløbet med interesse.

Alle interesserede skoler kan deltage i Medietimen. Det koster ikke noget. Indtil videre er projektet etableret på forsøgsbasis. I april skal A-Pressen afgøre, om tilbuddet til skolerne skal være permanent.

I efteråret 1999 gennemførtes det første forsøgsprojekt under temaet »Velfærd«. Her deltog ca. 180 elever. I foråret 2000 løber det andet forsøgsprojekt af stablen under temaet »Uden for loven«. Indtil videre deltager ca. 250 elever.

Hvis »Medietimen« bliver et permanent tilbud fra Mediehuset, er det tanken at gennemføre tre projektføreløb à 4 måneder pr. skoleår.

I maj 2000 viser DR2 et program om »Medietimen«.

Medietimen er et tværmedialt skoleprojekt i Mediehuset.

Projektleder: Henrik Poulsen, 33 18 44 34, henrik.poulsen@a-pressen.dk

Sekretær: Karin Løvbo, 33 18 44 35,

karin.lovbo@a-pressen.dk

Internet-adresse: www.medietimen.dk

Deltagende skoler i temaet

»Velfærd«:

Alsgade Skole, København, 10.klasse

Sankt Annæ Gymnasium, 10.klasse

Vestre Borgerdyd HF

Viby Amtsgymnasium

VUC Vestvolden

VUC Aabenraa

Deltagende skoler i temaet

»Uden for loven«:

Bornholms Amtsgymnasium

Erhvervsskolen Hamlet,

Helsingør/Hillerød

Sankt Annæ Gymnasium, 4 gymnasieklasser

Sølvgade Skole, København, 8. klasse

VUC Hillerød

VUC Vestvolden

N. Zahles Seminarium

Aalborg Handelsskole

Aktuelt bliver mere elektronisk

A-Pressen

Dagbladet Aktuelt A/S vil i år 2000 fortsætte udviklingen af sit nuværende koncept og skærpe sin profil som nicheavis med skarp fokusering på flg. stofområder: Uddannelse, Job/arbejdsliv, Familie/velfærd og Forbrug/miljø.

Ikke alene vil hele indlandsredaktionen (der jo udgør størstedelen af bladets medarbejdere, og som i samme moment er omdøbt til »samfundsredaktionen«) blive grupperet med dette sigte. Men også det internationale stof, debat og kultur vil i særlig grad dække disse felter.

Den redaktionelle fokusering sker i en proces med inddragelse af medarbejdere i workshops og temadrøftelser - efter at chefredaktionen i januar præsenterede et oplæg til samtænkning af avisens trykte og elektroniske udgave.

Det vil fra slutningen af februar gøre fokuseringen mere synlig i både den trykte og den elektroniske avis. Samtidig vil redaktionen åbne såvel en særlig web-side som en e-mailtjeneste om avisens forskellige kerneområder.

A-Pressen

NET-Medier tilbyder to spændende kursusdage med ny viden om aktuelle IT-emner

Seminarer om talesyntese og Intranet

Torsdag den 24. februar 2000 kl. 9.00-16.00 afholder FOA og NET-Medier A/S et fælles Intranet-seminar i Mediehuset.

Mange forbund overvejer anskaffelse af intranet, og nogle er allerede i gang. Derfor har FOA sammen med NET-Medier A/S taget initiativ til et éndagsseminar, hvor forbund og afdelinger kan mødes og få syn for sagn og inspiration gennem andres erfaringer. Arrangementet sigter ikke på en teknisk gennemgang, men på at formidle en overordnet forståelse af intranettets muligheder og brugen af disse.

Seminaret skal at kvalificere deltagerne til at træffe gode beslutninger i forhold til opstarten af et velgennemtænkt Intranet og til at deltage konstruktivt i opbygningen af det ny

FOA vil fortælle om forbundets erfaringer med udvikling og implementering af sit eget Intranet. Hvordan griber man et Intranet-projekt an? Hvad bør man gøre/ikke gøre? FOA vil bl.a. komme ind på egne overvejelser omkring uddannelse og systemdesign med udgangspunkt i brugerne.

Swwwing - som er et af de p.t. mest solgte Intranet-systemer i Danmark - kommer og viser hvor mange muligheder der er i et 3. generations standard-Intranetsystem.

Erling C. Havn fra Danmarks Tekniske Universitet - som deltager i to forskningsprojekter vedr. Intranet - fortæller om de kommunikative og organisatoriske udfordringer og problemer, som der er ved indførelse af Intranet-løsninger. Hvad betyder det for kommunikationen at gå fra papir til net og fra »push« til »pull«? Hvordan vil Intranet forandre organisationen på langt sigt?

Målgruppe

Seminaret henvender sig primært til IT-chefer, informationsmedarbejdere,

projektledere, projektmedarbejdere og beslutningstagere, som overvejer at implementere et Intranet, eller som inspiration til andre, som er gået i gang med opbygningen af et Intranet.

Kl. 09.00 Kaffe

Kl. 09.30 Hvorfor Intranet?
v/Richard Holst, FOA

Kl. 10.00 Swwwings muligheder
v/Anders Hansen og Michael Sørensen, 2log ic.dk & Swwwing

Kl. 10.45 Kaffe

Kl. 11.00 Swwwings muligheder v/
Anders Hansen og Michael Sørensen

Kl. 12.15 Frokost

Kl. 13.00 FOA's implementeringserfaringer v/
Richard Holst, FOA

Kl. 13.45 Kaffe

Kl. 14.00 Intranet kommunikation og organisationsforandring v/
Erling Havn, DTU

Arrangementet koster kr. 499,- inkl. moms og tilmelding kan ske på e-mail til stenbjerg@net-medier.dk eller på tlf. 33 18 43 10.

Tilmeldingsfristen er mandag den 14. februar 2000.

Arrangementet afholdes kun, såfremt der er mindst 30 betalende deltagere.

Hvad er talesyntese?

Den 15. marts 2000 kan NET-Medier desuden invitere til et eftermiddagsseminar om talesyntese med oplæg af *Niels-Jørn Dyhr* fra Tele Danmark.

Han er fonetiker og har siden begyndelsen af 90'erne deltaget i udviklingen af den danske talesyntese. *Niels-Jørn Dyhr* vil forklare om tekniken og udviklingen samt give en ræk-

ke konkrete eksempler på den »oplæsning«, der p.t. er mulighed for på dansk.

Talesyntesen vil inden for en overskuelig fremtid blive en almen teknik, der med fordel kan indarbejdes i forbindelse med formidling af alle former for informationer. Teknikken vil inden for de kommende 12 måneder med fordel kunne indarbejdes inden for områder som rådgivning, informationsformidling og undervisning.

Program:

- Kl. 13.00 Velkomst
v/Søren Petersen
- Kl. 13.15 Om talesyntese
v/Niels-Jørn Dyhr
- Kl. 14.00 »Hvor langt er vi kommet«
med den danske talesyntese?
- Kl. 14.45 Kaffe
- Kl. 15.15 »Prøv selv med sjældne ord«

Kl. 15.30 Spørgsmål & svar

Kl. 15.55 Afslutning

v/Søren Petersen

Tilmelding til arrangementet kan ske på e-mail til stenbjerg@net-medier.dk eller på tlf. 33 18 43 10.

Tilmeldingsfristen er senest fredag den 3. marts 2000.

Seminaret finder sted i Mediehuset, Kalvebod Brygge 35-37, 1595 København V.

Inspiration til Intranet IT 2000

IT 2000 afholdes i år den 16.-17. maj på Roskilde Højskole. Hovedemnerne er udfordringer og muligheder, portaler og communities samt nyheder og værktøjer. Et fuldt program er under udsendelse, men allerede nu kan man tilmelde sig seminaret hos NET-Medier, tlf. 33 18 43 00 eller net-medier@net-medier.dk.

Ny strategi for faglig enhed

International solidaritet

LO/FTF-projektet »Uddannelse og uddannere« i den mellemerikanske stat Guatemala er med til at genopbygge landets sønderskudte fagforbund i retning af en demokratisk og pragmatisk enhedsfagbevægelse - i takt med at opgaven lykkes, kan man være med til at vinde freden og realisere demokratiet, skriver journalist Michael Jagd fra Guatemala

I Guatemala er fagbevægelsen næsten knækket. 36 års borgerkrig med militærstyrke, kup, undertrykkelse, oprør og systematisk forfølgelse af fagforeningsfolk har gjort sit til, at det lille mellemamerikanske land i dag - tre år efter fredsaftalen fra december 1996 - står på næsten bar bund og må starte på en frisk. Ikke blot er ildsjælene slukket, men også fagbevægelsens rødder og en stor del af den kollektive hukommelse er blevet fjernet.

Over 200.000 mennesker blev myrdet eller forsvandt i den blodige tid, og militæret og staten stod for 93 pct. af myrderierne. I 1995 var Guatemala det farligste land at leve i, hvis man var aktiv i fagbevægelsen. Sidste år blev fire fagforeningsfolk myrdet.

I dag er kun tre pct. af arbejdsstyrken organiseret, og over halvdelen af lønmodtagerne får mindre end den lovbefalede minimumsløn på 600 kr. om måneden. 85 pct. af befolkningen på 11 millioner lever i fattigdom. Imens står resterne af fagbevægelsen politisk og organisatorisk splittet, og man har både et svagt image over for arbejdsgiverne og i offentligheden.

Det er på denne baggrund, at LO's og FTF's projekt »Uddannelse og uddannere« nu i et år har været i gang med at uddanne organisatorer og uddannere i Guatemala og med at hjælpe landets fagbevægelse til både at opbygge en ny selvbevidsthed og fastlægge en fremadrettet strategi.

»Forandringsagenter«

I den ældste del af hovedstaden, Guatemala by, ligger et cremefarvet gammelt kolonihus, hvor projektet holder til. Her har LO og FTF indrettet et uddannelsescenter, hvor der både arbejder danskere og guatemalanere.

- Projektet handler om gennem uddannelse at få gennemført nogle organisatoriske ændringer i den guatemalanske fagbevægelse, siger projektleder *Jørgen Andersen*, der regner med at uddanne folk, som kan være uddannere i forhold til deres kollegaer og optræde som »forandringsagenter«.

Når der er brug for ændringer, skal det både ses i forhold til den konflikt-søgende mentalitet, som også fagbevægelsen har båret præg af, og behovet for en omstilling til demokrati og for et bedre image i forhold til potentielle medlemmer. Under borgerkrigen blev alle fagforeningsaktive sat i bås som venstreorienterede guerrilleros og var jaget vildt. I dag fremstår de som tabere med flossede organisationer og en lav prestige og troværdighed.

- Alle fagforeningsfolk her i landet har haft traumatiske oplevelser med kammerater og nu martyrer, fortæller *Jørgen Andersen*. Samtidig mangler man i dag helt den kontinuitet og udvikling, som en fagbevægelse normalt bygger på. Hvis folk ikke er blevet dræbt, er de blevet truet, tortureret og på anden vis fjernet fra indflydelse. Så strofen »For de gamle, der faldt, er der ny overalt« gælder ikke i Guatemala, hvor der en dag bare ikke var flere nye.

Udtørrede rødder

- På et af vores seminarer ville vi gennemgå guatemalansk fagbevægelses historie, men vi kunne ikke finde nogen, der kunne formidle den. Til sidst fandt vi en ældre fagforeningsmand, som tidligere var blevet beskudt

og såret under en demonstration. Han var villig til at fortælle om, hvordan han havde oplevet perioden fra 1950'erne og frem til nu. Vi prøvede også at skaffe bøger om fagbevægelsen, og der var det heller ikke muligt at finde noget, siger *Jørgen Andersen* med en hovedrysten.

Guatemalas faglige organisationer er i dag i en dårlig stand, både hvad angår faglig metode, organisering, økonomi og medlemskampagner. Det er der blevet analyseret på. Sammen med repræsentanter fra den guatemalanske fagbevægelse er LO/FTF nået frem til, at man har brug for at uddanne folk, der kan virke som organisatorer og uddannere i basis. Det er folk fra mellemniveauet, som guatemalanerne selv udpeger. De skal så efter et år med seks seminarer og tre praktikperioder ud i områderne og tale med folk og organisere forskellige former for aktiviteter.

- Op til nu har vi uddannet 14, og så prøver vi at uddanne 20 om året i de næste par år, siger *Jørgen Andersen* om projektet, der er sikret frem til midten af 2002 med i alt 10 millioner kroner i støtte fra DANIDA. En vigtig brik i udviklingen af Guatemalas nye demokrati er nemlig, at fagbevægelsen vokser og udvikler sig. Det handler både om at få nye folk på banen og om at kvalificere dem, der er tilbage, så man fremover kan blive taget alvorligt og opnå indflydelse.

Uddannelsescenteret hedder »Centro de Capacitación Sindical Guatemalteco«, guatemalansk fagbevægelses uddannelsescenter. Ambitionen er at få skabt et lokalt uddannelsesapparat, som fagbevægelsen vil føle ejerskab ved.

Dårligt renommé

I Guatemala udråbes en fagforeningsmand ikke til helt for sin kamp mod

regeringen under borgerkrigen, men til en snylter, der hiver medlemmernes penge hjem uden at gøre noget for det.

- Det renommé skal man kæmpe imod. Fagbevægelsen skal opbygge en ny selvbevidsthed og en ny agtelse i befolkningen, og det kan de faglige repræsentanter kun gøre ved at vise sig ude på pladserne som effektive og hæderlige mennesker, der prøver at opnå nogle resultater gennem overenskomster. Og den del er meget tung. Man er oppe imod en arbejdsgiverside og en regering, som er så stærke og har så mange kort på hånden, at det her er en årelang proces, før man kan se nogle resultater, forklarer Jørgen Andersen.

Demokrati og konfliktløsning

Projektets overordnede mål er at styrke de sociale organisationer, så der bliver et reelt demokrati i landet. Og det med demokrati tages alvorligt i form af deltagerstyret aktivitet og undervisning i projektet. Men til tider må man tvinge organisationerne til at vælge folk.

- En række fagforeninger er vant til at være topstyrede. Det er ikke noget, vi kan ændre fra den ene dag til den anden, men det kan være, vi kan ændre det over en periode ved, at de folk, vi uddanner, er vant til at arbejde efter nogle demokratiske principper og forsår demokratiets spilleregler.

Et typisk tegn på, at man har savnet sådanne spilleregler, er, at der mangler værktøj til at løse konflikter. Hvadenten der er tale om konflikter mellem arbejdsgiver og arbejdstager eller konflikter mellem fagforeningerne indbyrdes. Enhver lille konflikt kan ende i en national katastrofe, så der pludselig ikke er nogen, der vil snakke med hinanden eller arbejde. Der er et godt stykke vej, før fagbevægelsen i Guatemala når frem til den nødvendige enhed.

Eksempelvis kom de to bananarbejderforbund UNSITRAGUA og CTC op at toppes, fordi de havde hver deres politiske ståsted, men jagtede de samme medlemmer. Der er også en holdningskonflikt mellem centralerne UGT og UASP. Så i stedet for at lave en aftale mellem LO/FTF og de to centraler har man lavet en bilateral aftale, for det har været et problem, at folk udeblev fra kurser som følge af forskelle i partitilhørsforhold. På grund af disse konflikter står dele af Guatemalas fagbevægelse fortsat på sidelinien og diskuterer, om de overhovedet vil være med. Det kan lyde som melodrama, men er snarere udtryk for tyndslidte nerver og den grusomme tid, landet har været igennem.

Trepartsudvalg

Men forbundene må lære at komme overens med sig selv og hinanden, da arbejdsgivere og myndigheder bruger skærmydslerne til at sige, at de ikke duer til noget.

- Skal fagbevægelsen have sejre her i Guatemala, bliver de nødt til at operere med alternative strategier, siger Jørgen Andersen. For det er en ond cirkel: Hvis de ikke har medlemmer, har de ingen styrke. Uden styrke kan de ikke gøre noget for medlemmerne.

- De må finde ud af, hvor de har nogle magtpositioner, og så slås derhjemme. De har eksempelvis plads i trepartsudvalgene. Og hvis man kunne komme til de her trepartsudvalg og være nogenlunde enige fra fagbevægelsens side og være til stede og velforberejdet, så ville man igen kunne opnå en styrke, som man ikke har med udgangspunkt i medlemstallet. Og det er jo en rolle, som kunne bruges til at få nogle flere medlemmer og til at vinde ny respekt, slutter Jørgen Andersen.

Frie serbiske fagforeninger i krise

International solidaritet

Den uafhængige fagbevægelse, der kunne have medvirket til at svække Milosevic og opbygge demokratiet, har mistet medlemmer og er ikke et reelt alternativ til de statsstyrede fagforeninger, siger et tidligere medlem af Nezavisnost, der netop har besøgt Danmark

Af Rune Huvendick Jensen, freelance journalist

Da kommunismens jerntæppe blev løftet over Østeuropa, fik også arbejderne i det daværende Jugoslavien et håb om en bedre fremtid. En fremtid hvor man med sin fagforening i ryggen kunne strejke, når man følte sig dårligt behandlet, og hvor man ikke mistede sine rettigheder, hvis man blev arbejdsløs. Mange mente ikke, at den statstro fagbevægelse kunne eller ville klare opgaven, og i september 1991 blev sammenslutningen af uafhængige serbiske fagforeninger, Nezavisnost, stiftet. Medlemstallet nåede hurtigt 250.000 fra mange faggrupper, men sidenhen er det gået ned af bakke, og flere fagforeninger er brudt ud. I dag har Nezavisnost kun omkring 80.000 medlemmer, fortæller Dragomir Olujic under et nyligt besøg i Danmark.

Siden Tito-tiden har den nu 52-årige Olujic befundet sig i serbiske systemkritiker-kredse, og han var med til at starte Nezavisnost. I en periode var han redaktør af sammenslutningens avis, men den post blev han i 1997 fjernet fra efter interne ideologiske stridigheder, og i dag ernærer han sig som freelance journalist for både serbiske og udenlandske aviser og magasiner som Der Spiegel og Die Zeit.

Dragomir Olujic er skuffet over Nezavisnosts manglende evne til for alvor at kæmpe for sine medlemmer og deres rettigheder. Han mener, sammenslutningen bruger sine kræfter forkert.

Fordømmelse af overgreb

- Den vigtigste grund til det faldende medlemstal og den generelle apati er, at Nezavisnost ikke har formået at fokusere på de områder, der er vigtige for arbejderne. De beskæftiger sig mere med almindelig partipolitik end med-

arbejderrettigheder, mener Olujic.

Nezavisnost deltog aktivt i de omfattende studenterdemonstrationer i 1996-97, og sammenslutningen har åbent kritiseret Milosevic-styret. Under krigen i Kosovo og NATO-bombningerne af Serbien sidste år fremsatte de gentagne gange fordømmelser af både NATO's form for konfliktløsning og de serbiske overgreb på Kosovos albane-re.

Nezavisnosts stærke profil har i vestlige fagforeningskredse skabt håb om, at sammenslutningen på én gang kunne danne modvægt til Milosevic og gennem arbejdet med arbejderrettigheder være med til at opbygge det serbiske demokrati. Nezavisnost har i årevis fået støtte fra fagbevægelsen i lande som Sverige, Tyskland og USA og er ligesom Dansk LO medlem af både den europæiske sammenslutning af fagforeninger EFS og Frie Faglige Internationale, FFI. Men på trods af den internationale støtte er Nezavisnosts indflydelse i dag forsvindende lille, mener Olujic. - Den er mere symbolsk end reel, siger han.

Kamp for overlevelse

Dragomir Olujic mener, at den elendige økonomiske situation i Serbien er en stor del af årsagen til den svækkede fagbevægelse. Efter år med tårnhøj inflation, international blokade og bombninger kører produktionsapparatet på pumperne. Massevis af mennesker har mistet deres arbejde eller er blevet sendt på tvungen ferie på nedsat eller ingen løn. Mange kæmper en daglig kamp for overlevelse, og i dag bruger Nezavisnost mange ressourcer på noget så basalt som at skaffe mad til de mest trængte af sine medlemmer.

- I den situation er det ekstremt svært at opbygge noget. Folk ser ingen grund til at være med i en fagforening, hvis de ikke har noget arbejde. Det

handler om den daglige overlevelse, og der er hverken energi eller vilje til at deltage i politik eller fagforeningsarbejde, siger Dragomir Olujic.

Det er ellers ikke, fordi der ikke er noget at kæmpe for. I en rapport om fagforeningernes forhold fra sidste år beskriver Nezavisnosts Forsknings- og Uddannelsescenter forskellige former for statsautoriseret chikane og diskriminering af medlemmerne af de frie fagforeninger. Fra lovmæssige hindringer til mere eller mindre slet skjulte trusler og obstruktioner fra arbejdsgiverside.

Strejkende er anti-patrioter

- I begyndelsen kunne man komme ud for, at medlemmerne af de uafhængige fagforeninger simpelt hen fik tæv, men i dag bruger myndighederne ikke magt. Man kan godt få lov at strejke, men det er normalt, at der bliver sendt

en mand fra den statstro fagforening for at sige, at de strejkende er anti-patrioter eller forrædere, fortæller Dragomir Olujic.

På trods af de bestående modsætningsforhold mener han dog ikke, at der i dag for alvor er forskel på den uafhængige og den statstro fagbevægelse i Serbien.

- De uafhængige er imod Milosevic, de statstro er for, men ellers er der ingen essentielle forskelle. Begge steder er det reelt kun ledelsen, der fungerer. Der er ingen organisation. I dag er Nezavisnost ikke et rigtigt alternativ. Det er kun konkurrence, mener Olujic, der var inviteret til Danmark af den humanitære organisation STS og et nyt projekt ved navn Next Stop Serbia, som til sommer tager til Serbien for blandt andet at starte et sommeruniversitet.

Kvinde og mor mellem to kulturer

Månedens indlæg

Horsens kommune prøver at finde en model for at understøtte isolerede flygtninge- og indvandrerkvinder i forældrerollen - På den måde øges børnenes chancer for at indgå i danske sammenhænge trods sproglige og kulturelle barrierer

Af Inge Ernst, projektmedarbejder, AOF Horsens

Horsens kommune starter nu en særlig indsats for en gruppe arabisktalende mødre og deres børn. Initiativet sker i samarbejde med AOF i Horsens, efter at både socialrådgivere og sundhedsplejersker i kommunen er blevet opmærksomme på, at en gruppe arabisktalende kvinder bosat i østbyen bliver mere og mere isoleret fra det danske samfund. Det smitter af på børnene, som ved skolestarten ikke taler dansk og dermed får svært ved at klare sig i det danske skolesystem.

Projektet »Kvinde og mor mellem to kulturer« skal give de arabisktalende kvinder et skub i retning af at forstå det danske samfund og de forventninger, der stilles til det at være forældre i

Danmark. Det et-årige projekt har til formål at styrke kvinderne, så de kan indgå i danskundervisning på sprogskolen. Men samtidig skal projektet forebygge dobbelt-udstødning ved at styrke børnenes muligheder for at indgå i danske sammenhænge trods alvorlige sproglige og kulturelle barrierer.

Projektet er støttet med 1 mill. kr. fra Indenrigsministeriets særlige pulje til forsøgs- og udviklingsprojekter for flygtninge/indvandrere. Til puljen er der på landsplan bevilget 10 mill. kr. Projektet i Horsens får fast tilknyttet fire medarbejdere – en projektleder fra kommunen, en projektmedarbejder fra AOF, en pædagog samt en arabisktalende tolk, som selv kommer fra Irak og bor i samme bydel som deltagerne.

Isoleret gruppe

Der er tale om kvinder, som har boet i Danmark i flere år, men hvor hovedparten ikke taler eller forstår dansk. Kun få af kvinderne har haft kortvarige ophold på sprogskole, de fleste med intet eller meget ringe udbytte. Kvinderne udgør sammen med deres familie en særlig isoleret gruppe flygtninge og familiesammenførte, som ikke forstår eller har kontakt med det omgivende samfund. Erfaringen er, at forældrenes integration i det danske samfund er altafgørende for børnenes fremtidsmuligheder.

Mange af disse kvinder holder sig inden for hjemmets fire vægge. De har ingen viden om, hvad vi forventer af dem som forældre i Danmark, og intet kendskab til eller tillid til pædagogikken i vore skoler og daginstitutioner. Kvinderne er gift med mænd, som for en dels vedkommende også er marginaliseret p.g.a. ledighed og dårlige sprogkunderskaber.

Børnehaven hos AOF

Udover at forberede de arabisktalende mødre til at komme på sprogskole er projektet også en forberedelse af børnene til at fungere i en dansk hverdag i en daginstitution. Børnenes lokaler hos AOF på Torvet i Horsens bliver indrettet som en typisk dansk institution, og mødrene skal på skift være med til at passe børnene sammen med den danske pædagog og en praktikant.

De første ni måneder deltager mødre og børn 20 timer om ugen på kurset. De sidste måneder går kvinderne på kurset 30 timer om ugen, mens børnene begynder i pasningstilbud. I denne fase skal kvinderne også i praktik på sprogskolen nogle timer om ugen. Det er meningen, at ægtefællerne løbende inddrages i projektet i form af f.eks. temamøder og fælles arrangementer.

Ikke skolevante

De traditionelle mor/barn-projekter for indvandrere og flygtninge har været mere undervisningsprægede, hvor moderen fik undervisning, mens børnene blev passet. Men kvinderne her er ikke skolevante. Derfor er det ikke tænkt som et egentligt undervisningsprojekt, men mere som et kulturelt projekt, der forbereder kvinderne til undervisning og til forælderrollen i det danske samfund.

Der er store forskelle i den måde, danske forældre og forældre fra de arabisktalende lande betragter og behandler især børn under skolealderen på. I deres kultur er man en god forælder ved at hjælpe barnet med alt og gøre alting for barnet, mens vi derimod opfordrer selv små børn til at gøre mange ting selv og ønsker, at børnene skal blive selvhjulpne, f.eks. i forhold til at spise selv og tage tøj og sko på. Vi lægger også stor vægt på at lade børnene udfolde sig kreativt.

I løbet af projektet tager vi kvinderne med ud på besøg på alle de steder, vi snakker om, f.eks. daginstitutioner, folkeskolen og sygehuset. Vi øver også helt praktiske ting, der for os er dagligdag, som at bestille tid hos lægen eller bruge en køreplan. Formålet er at gøre kvinderne mere selvhjulpne.

Krav om aktivering

I erkendelse af, at det hidtil ikke er lykkedes at få de arabisktalende kvinder integreret i det danske samfund, er dette projekt ikke baseret på frivillighed. Kvinderne er alle omfattet af aktiveringskrav i forhold til loven om aktiv socialpolitik. D.v.s. at Horsens kommune kan skære i kontanthjælpen, hvis de ikke ønsker at deltage.

Vi håber dog, at vi med denne model har fundet en metode til at få skabt større tillid og åbenhed over for det danske samfundssystem og større vilje og motivation til at lære dansk.